

3. Для запобігання кризовим ситуаціям в ІС дістав подальшого розвитку теоретико-методологічний підхід до оцінювання економічної ефективності спільного інвестування інновацій інтегрованих структур з урахуванням принципів управління інноваційними ризиками в інтегрованих об'єднаннях.

Обґрунтовані теоретико-методологічні підходи до моделювання спільного інвестування інновацій в інтегрованих структурах можуть бути використані у подальших дослідженнях щодо розроблення відповідного теоретичного забезпечення запобігання кризовим явищам, проведенню роботи як на рівні окремого суб'єкта, так і ІС в цілому.

РЕЙТИНГ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ УКРАЇНИ, ЯКІ ЗАЙМАЮТЬСЯ СТРАХУВАННЯМ ЖИТТЯ

Волошин В.В.

Національний університет «Львівська політехніка»

Страховання життя є важливим засобом для вирішення багатьох соціальних завдань. Зокрема, це матеріальне забезпечення особи після досягнення пенсійного віку чи у випадку втрати дієздатності через нещасний випадок. У розвинутих країнах виплати за довгостроковими договорами страхування складають основу доходу громадян пенсійного віку.

Сьогодні найчастіше пропонують такі види страхування життя:

- страхування на дожиття застрахованої особи до зазначеного в договорі віку з одноразовою виплатою капіталу;
- страхування життя на випадок смерті; змішане страхування життя;
- страхування життя з виплатою анuitету

В Україні поки що доля страхування життя становить приблизно 1 % від всього обсягу ринку страхових послуг. Останніми роками спостерігається динаміка зростання попиту на страхування життя.

Страховання життя (life Assurance) у класичному розумінні передбачає захист майнових інтересів на випадок смерті застрахованого.

Головною особливістю цього виду страхування є те, що життя людини не має вартісної (грошової) оцінки. Це означає, що за цим видом страхування неможливо визначити величину збитку,

зумовленого настанням страхового випадку, що в свою чергу зумовлює інші особливості.

Отримання послуги зі страхування життя прямо пов'язане з вибором страхової компанії, яка зможе забезпечити очікувані сподівання. Обираючи страхову компанію, важливо проаналізувати певні складові, показники і параметри її роботи. Нефахівцю можна звертати увагу на рейтинг за певною характеристикою або деякий інтегрований рейтинг за певним набором показників.

Для отримання порівняльної рейтингової оцінки пропонується застосувати таку послідовність обчислень:

1) формуємо матрицю показників a_{ij} рейтингової оцінки страхової компанії, де $i = 1, 2, \dots, m$ (номер страхової компанії); $j = 1, 2, \dots, n$ (номер показника)

$$A = \begin{pmatrix} a_{11} & a_{12} & \dots & a_{1n} \\ a_{21} & a_{22} & \dots & a_{2n} \\ \dots & \dots & \dots & \dots \\ a_{m1} & a_{m2} & \dots & a_{mn} \end{pmatrix}$$

2) для кожного показника обирають еталонне значення і заносять у стрічку умовної еталонної страхової компанії ($m+1$)

3) вихідні параметри матриці стандартизуються стосовно відповідного показника еталонного суб'єкта за формулою

$$x_{ij} = \frac{a_{ij}}{a_{m+1j}},$$

де x_{ij} - приведені до стандарту еталонної страхової компанії значення показників відповідної страхової компанії

4) для кожної аналізованої страхової компанії його рейтингової оцінки R_i визначається за формулою

$$R_i = \sqrt{x_{i1}^2 + x_{i2}^2 + \dots + x_{in}^2}$$

Вищий рейтинг має страхова компанія з більшим значенням R_i . Порівняльна рейтингова оцінка може бути за будь-якої кількості порівнюваних показників.

За даними [1] визначимо рейтинги страхових компаній України за перші 9 місяців 2013 року, взявши до уваги такі показники їх діяльності як розмір страхових премій, страхові виплати, страхові резерви, активи та кількість укладених договорів страхування (табл.1).

Показники діяльності страхових компаній України

№ з/п	Страхова компанія	Розмір страхових премій (тис. грн)	Страхові виплати (тис. грн)	Страхові резерви (тис. грн)	Активи (тис. грн)	Кількість укладених договорів страхування
1	2	3	4	5	6	7
1.	Ренесанс життя	378 553	5 153	99 073	166 962	402 161
2.	Аска життя	247 071	5 294	164 443	239 133	227 826
3.	Уніка життя	243 757	3 952	131 176	198 185	1 561 549
4.	Аліко Україна	214 865	12 566	954 146	1 203 872	34 360
5.	ТАС	102 092	16 856	593 105	721 641	19 004
6.	PZU Україна життя	80 673	4 971	224 551	269 660	12 834
7.	Ейгон Лайф Україна	80 237	3 947	139 421	268 818	29 961
8.	Дельта життя	70 090	770	19 264	75 898	135 230
9.	Гарант-Лайф	33 707	1 336	89 536	167 036	12 938
10.	Себ-Лайф-Юкрейн	21 684	963	15 174	60 635	6 741
11.	Іллічівська	15 867	1 009	75 545	117 373	1 571
12.	Лемма-Віте	13 618	1 009	97 367	692 100	36
13.	Інго Україна життя	5 685	1 499	4 231	33 464	173
14.	Брокбізнес життя	2 099	168	4 747	35 769	2 051
15.	Теком-життя	1 654	146	25 156	61 997	446
	Всього	1 511 654	59 638	2 636 935	4 312 543	2 446 881

У якості показників умовної еталонної страхової компанії взято показники стрічки «Всього». Таблиця (матриця) стандартизованих значень показників страхових компаній у цьому випадку має вигляд:

Таблиця 2

**Таблиця стандартизованих значень показників
страхових компаній**

№ з/п	Страхова компанія	Розмір страхових премій (тис. грн)	Страхові виплати (тис. грн)	Страхові резерви (тис. грн)	Активи (тис. грн)	Кількість укладених договорів страхування
1	2	3	4	5	6	7
1.	Ренессанс життя	0,250	0,086	0,038	0,039	0,164
2.	Аска життя	0,163	0,089	0,062	0,055	0,093
3.	Уніка життя	0,161	0,066	0,050	0,046	0,638
4.	Аліко Україна	0,142	0,211	0,362	0,279	0,014
5.	ТАС	0,068	0,283	0,225	0,167	0,008
6.	PZU Україна життя	0,053	0,083	0,085	0,063	0,005
7.	Ейгон Лайф Україна	0,053	0,066	0,053	0,062	0,012
8.	Дельта життя	0,046	0,013	0,007	0,018	0,055
9.	Гарант-Лайф	0,022	0,022	0,034	0,039	0,005
10.	Себ-Лайф-Юкрейн	0,014	0,016	0,006	0,014	0,003
11.	Іллічівське	0,010	0,017	0,029	0,027	0,001
12.	Лемма-Віте	0,009	0,017	0,037	0,160	0,000
13.	Інго Україна життя	0,004	0,025	0,002	0,008	0,000
14.	Брокбізнес життя	0,001	0,003	0,002	0,008	0,001
15.	Теком-життя	0,001	0,002	0,010	0,014	0,000

Для кожної із страхових компаній визначаємо рейтингову оцінку. В результаті отримуємо рейтинг відповідної страхової компанії, що разом із оцінкою наведені у таблиці 3

Рейтинг страхових компаній

№ з/п	Страхова компанія	Рейтингова оцінка
1.	Уніка життя	0,665
2.	Аліко Україна	0,523
3.	ТАС	0,404
4.	Ренесанс життя	0,316
5.	Аска життя	0,223
6.	Лемма-Віте	0,166
7.	PZU Україна Страхування життя	0,145
8.	Ейгон Лайф Україна	0,118
9.	Дельта життя	0,075
10.	Гарант-Лайф	0,061
11.	Іллічівська	0,044
12.	Себ-Лайф-Юкрейн	0,026
13.	Інго Україна життя	0,026
14.	Теком-життя	0,017
15.	Брокбізнес життя	0,008

1. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://insurance-life.com.ua/>

БЮДЖЕТНИЙ ДЕФІЦИТ: ШЛЯХИ ЗНИЖЕННЯ

Бідник Н.Б.

Національного університету «Львівська політехніка»

Проблеми регулювання внутрішньої і зовнішньої заборгованості є надзвичайно важливими для економіки України. Однією із причин виникнення і зростання державного боргу є дефіцит державного бюджету. Для забезпечення розвитку економіки України, бюджетні кошти мають витратитися раціонально. Тому, проблеми скорочення чи подолання бюджетного дефіциту є дуже актуальними і їх намагаються вирішувати протягом багатьох років. Так, у своїх працях досліджували шляхи оптимізації напрямків використання бюджетних коштів такі вчені, як Омелянович Л. О., Жибер Т. В., Кодацький В., Павлюк К. В., Телюк К. та інші.

Протягом останніх років бюджетний дефіцит в Україні набуває хронічного характеру, що призводить до фінансової нестабільності економіки та наростанню інфляційних процесів. Динаміка дефіциту